

ARTIGA 6

Agost
2008

REVISTA D'ART I PENSAMENT CONTEMPORANI

// PORTADA

MARIAELENA ROQUÉ

Fotografia de Pep Borrel Garciapons

**ENTREVISTA
A CARLES SANTOS**

// ALBERT ROIG. Vinaròs, 2008.

.....
www.carles-santos.com
.....

Carles Santos (Vinaròs, 1940) artista integral reconegut, considerat i premiat internacionalment com a intèrpret i compositor. Creador interdisciplinari, transgressor de codis, genial innovador de l'espectacle musical i puntal de la cultura contemporània catalana. Té un refugi a les Cases d'Alcanar, amb la seva companya i col·laboradora, la dissenyadora i performer tarragonina Mariaelena Roqué. Artiga els ret, a tots dos, un petit homenatge.

.....
Hem tornat a quedar a les Cases, al mateix restaurant, L'esquerra. Primera pregunta: ¿T'agrada escriure òperes? Engego la gravadora: Si me l'encarreguen sí, i si no me l'encarreguen, també. Jo quasi sempre composo per encàrrec, però de vegades pot passar que no accepte un encàrrec.

Avui a les quatre de la matinada pescava, feia dies que no havia sortit en la barca. Estàs allà dins i veus com tot està equivocat, la meua felicitat és això, pensava, tota la meua felicitat comença per ema, ema de música, ema de mar i ema de merda.

La meua carrera és un error familiar. Ara tots los motors de barca sonen igual. Abans no, quan jo era menut tots sonaven diferent, quan tornava una barca jo sabia quina marca de motor era i quina barca era. Mons pares van

dir, té molt bona orella, lo farem músic. I als onze anys, en un dels primers intents de perdre'm de vista, me van enviar a estudiar piano a Suïssa. Quan tornava a casa deien, mira, ha tornat. Fins que un dia vaig conèixer Joan Brossa i ja no vaig tornar. Lo millor professor ha de ser

Tatuatges. © Carles Santos. A sota: Tramuntana tremens 2, 1989. © Katyna Henríquez.

.....
quan comences. Lo vuitanta per cent dels talents los fa malbé el seu primer mestre. Jo per a certes coses vaig tindre el Brossa. Molt bé, toques molt bé, ¿l ara què?, em va dir. Brossa en aquell aquari, als anys setanta, per a molts era un peix equivocat, inclòs per a tu, a qui jo sé

que no t'agrada gaire el Brossa, i això és un dèficit que t'has de fer revisar. Los jóvens, molts jóvens d'avui, me diuen, no, no, vull estar verge, no vull saber res. Brossa sempre està aquí fent la mateixa pregunta: molt bé, pintes molt bé o toques o escrius molt bé, ¿l ara què? Brossa és necessari, és un personatge polièdric on convergeix tot: la música, el cinema, l'escriptura, la pintura, el teatre, tot. Mira quants deixebles té, i tots tan diferents: Perejaume, Carles Hac Mor, Enric Casasses, etc. I penso també en Antoni Tàpies i en Pere Gimferrer. Lo valor de Brossa no és lo confeti, la màgia. L'art conceptual, l'art més avançat de Nova York, ja està en Joan Brossa. Al meu últim espectacle hai volgut fer un retrat fidel de Brossa. Des de dins. Erem molt amics. Als actors els hai fet dir text com si llegissin música, treballant lo contrapunt de les veus. Això no s'havia fet aquí. Hai volgut fugir de la manera de fer del teatre català, però em costa trobar actors, perquè aquí los han acostumat a tots a treballar igual.

Carles Santos s'atura i diu: los dàtils s'han de menjar ara, acabats de fer, si no, no valen res. Dàtils, caixetes, canyuts, musclos de roca, una sèpia tendríssima. Jo dic: ma mare i ma iaia li diuen polla al gall de mar, ma iaia és filla de peixatera i néta de mariner. La polla de mar és lo més bo que hi ha en peix, la millor carn que hi ha. Sempre ho hai sentit dir a casa. Ell: Lo millor no existeix. La carn de gall de mar és boníssima, no saps què minges, se veu que és peix però és diferent, és algo especial, és dura, consistent, potser una mica més que la del rap. I l'aspecte no és d'aquí. Pareix del Carib. Se'ls pesca a l'arrastre. La mar sempre asombra. Va, mingem. I jo: Ja està. Ja n'hi ha prou. Dinem. Ell: Quan tornes de Brasil, seguirem parlant del Brossa, si vols, i dels nous i jóvens creadors que prefereixen no saber res, i això és més inquietant que el gall de Sant Pere.

Apago la gravadora. Dinem i, en acabat, Carles Santos se'n va a tocar el piano, com cada dia que vol.

**LA TRAGÈDIA GREGA
SEGONS CARLES SANTOS**

// GUMERSINDO PUCHE

.....
El desig de reconstruir els textos d'autors clàssics com Èsquil, Sòfocles o Eurípides, sembla una rebequeria de parvulari, sobretot si recordem que no eren obres de teatre si no veritables rituals musicals. Tots obliden que a Grècia s'experimentava la catarsis mitjançant la música. Va haver d'arribar Nietzsche per a recordar al món que a Grècia Dionís va permetre l'art ser art.

Si hi hagués alguna possibilitat de reproduir o reviure les emocions que produïen avortaments a les espectadores prenyades que anaven a veure les manifestacions religioses d'Eurípides, aquesta estaria en mans de compositors musicals, i no d'«escriptors» verborreics que aspiren a emocionar mitjançant composicions intel·ligents, però sense un sol porus de la galta de Dionís.

Carles Santos vomita conscientment pulsions musicals atàviques. Si alguna cosa ens queda del bressol de la civilització europea, no són, de cap manera, els versos

d'Èsquil; qui sap que en queda d'Èsquil en els milers de traduccions que l'han fet arribat als nostres dies. Si encara queden restes de la tragèdia grega a la nostra cultura,

.....
són a la respiració que s'escolta a les execucions sonores de Carles Santos. L'abdomen que aixafa l'aire fins a expulsar-lo i modifica l'existència a base de timbres que reboten a l'espai, inconsistents de vegades, dilatats fins

a la nàusea de qui els executa i de qui els escolta.

L'extenuació com a exercici, com a càstig de la vida ordinària. Si hi ha quelcom que distingeix aquest compositor és la seva capacitat d'integrar la paraula al caos. Una combinació que aconsegueix comprendre la consciència del dia a dia. L'aberrant tradició realista ha oprimint l'oïda fins a idiotitzar-la. Fer de la música una litúrgia és allò que l'uneix una vegada i una altra al somni nietzschian, que tant va retreure al seu amic Wagner el somni de llibertat a través del caos i l'èxtasi musical, i no d'aquesta patinada històrica: la coherència enfront de la tragèdia. Entesa no com a obreta de teatre per a representar cada estiu a Mèrida, sinó com a experiència indeleble, gràcies a la seva naturalesa inefable. El crit, el riure, el soroll del cos organitzat per representar l'home des del baix ventre, entenent-ho literalment com a genitals excitats que provoquen el gran orgasme de la música.

Voler entendre Carles Santos es una feina tan insòlita com voler disseccionar el cos d'una parella d'amants a l'instant del clímax; a Carles Santos l'hem de viure.

FEM VALER LES CERQUES!

// ANTONI MERCADER

Historiador de l'art dels mèdia, UB

Al voltant de la producció audiovisual i multimèdia de Carles Santos

La comunicació audiovisual és indestriable del corpus general de la comunicació i l'expressió contemporànies. Això, que es va fent palès dia a dia, Carles Santos ja ho tenia clar fa molts anys. Des del 1967, des del film *L'Àpat*, ell sabia que l'audiovisió era una eina, un mitjà, fonamental per expressar-se, al costat —més enllà, si voleu— del musical estricte. És impossible que fos d'altra manera en un creador universal com ell.

L'accepció cinematètica per excel·lència, aquest és el sentit que el nostre artista dona a l'audiovisual. Santos opina que els seus films primers eren accions en imatges. En una segona etapa, les seves formulacions audiovisuals han estat més lligades a les seves produccions musicals i operístiques conformant un tot i coincidint amb els moments de canvi cap a la postmodernitat.

En el terreny teòric, just en el moment dels primers setanta, va fer importants aportacions a l'entorn de

l'articulació del concepte de «material sonor» en el discurs cinematogràfic, per un costat. Per l'altre costat, col·laborant amb el Grup de Treball va aprofundir sobre l'ocupació ideologicopolítica contribuint a manifestar els desigs de canvi en els modes de producció cultural i artística.

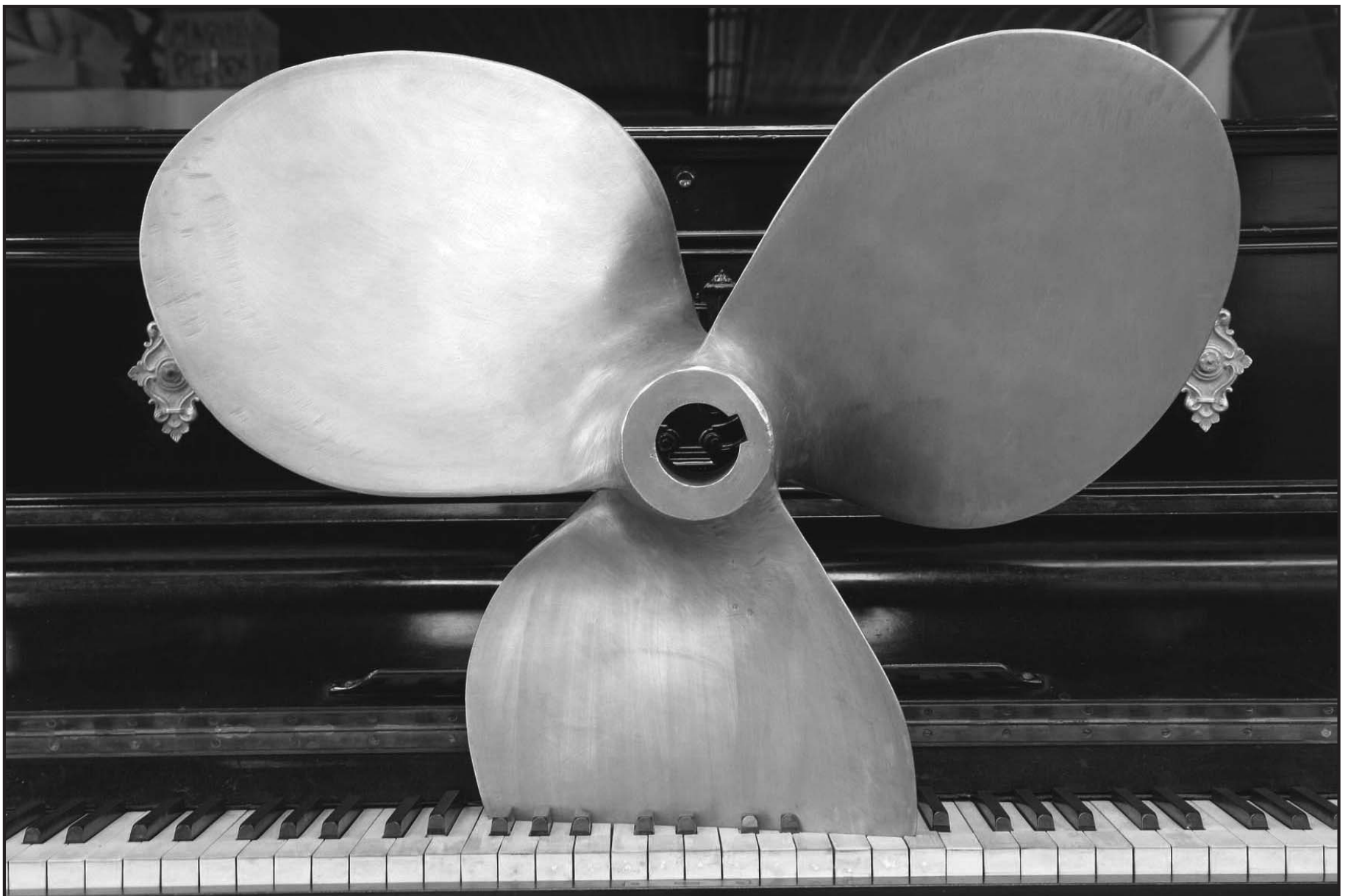
Brossalobrossotdebrossat (2008). © Ros Riba. A sota: *Plano-turbo*. © Miquel Bargallo.

Quan ha estat l'hora de revisar el llegat de la seva cinematografia primera, veiem com ha contribuït amb la seva praxi posterior al 1979, aproximadament, a la conformació dels paràmetres del que en podríem anomenar el «segon» audiovisual.

Santos ha tocat —mai tant ben dit— tots els pals de la baralla audiovisual, fins i tot la videoinstal·lació, aspecte, aquest, força desconegut i poc documentat. En el catàleg editat per KRTU i la Fundació Miró amb motiu de l'exposició retrospectiva del de Vinaròs «Visca el piano!», Vicente Ponce fa una aportació a l'estudi de la filmografia i videografia amb el títol «Filmar el brogit i la fúria: el silenci» en el qual ens presenta degudament fitxats una dotzena de treballs com a autor, una trentena de produccions com a responsable de bandes sonores, tres films per a espectacles i una vintena de vídeos. Aquesta és la tremenda dimensió del Carles Santos audiovisual!

La diversitat i la qualitat de la nòmina de coautories i col·laboracions és molt àmplia i representativa, tant com per dibuixar un mapa viu de l'audiovisual català. Podem destacar, entre altres: Pere Portabella, Clovis Prévost, Joan Brossa, Grup de Treball, Carles Ameller, Xavier Olivé, Tomàs Pladevall, Mariaelena Roqué, Lluís M. Güell, Manel Esteban, Pere Joan Ventura, Xavier Albertí, Jaume Peracaula, etc.

L'encreuament de Carles Santos amb l'univers audiovisual i multimèdia no és un encontre, forma part d'una manera de treballar, és fruit d'una actitud de recerca. Valen les cerques!

ENTREVISTA A MARIAELENA ROQUÉ

// NÚRIA GIL

.....
La tarragonina i ciutadana del món Mariaelena Roqué -codirectora artística de la Companyia Carles Santos-, va viure a Veneçuela des dels 14 mesos, autodidacta amb estudis de psicologia i antropologia, se sent a la seva pell com a ballarina, actriu, performer, escenògrafa o dissenyadora tèxtil, tot cercant la transgressió de la seva interpretació sigui quin sigui el llenguatge que utilitza.

.....
A les Cases d'Alcanar, en una nau de 1000m conserva el seu patrimoni, les vestimentes que han donat vida a tants personatges. «Construcció de personatges», és la màster class del màster d'escenografia de la Universitat Complutense de Madrid, on ha pogut transmetre el seu saber, recordant dadà, la Bauhaus, Picasso o Diàgilev.

La Cia. Carles Santos t'ha donat...

Som els dos, una composició particular i pròpia, una creació visual i tot el que necessito.

Quins projectes immediats et treuen la son?

Continuar la realització de treballs amb mescla de teixits, ètnics i populars de diverses cultures, un projecte pendent amb el Museu de Belles Arts de Castelló que recopila el meu treball en solitari, amb les simbologies traslladades al llenguatge contemporani.

Quin dels premis que has rebut t'ha donat més satisfacció?

El del FAD, el de la Crítica de Barcelona, el premi -Max,... el veritable premi és què perduri el reconeixement i no manqui la feina. Una gira podria ser un premi.

Fundació Miró, Sala Metrònom de Barcelona, Museu tèxtil i de la Indumentària de -Barcelona...A quin espai desitjaries exposar i per quins motius?

Al Museo del Traje i altres Museus, com teatres i espais alternatius, l'important és recuperar el bon fer i així mostrar el recorregut del meu treball: documentat, creatiu i rigorós i, a més, contemporani i ètic.

El cos i la deconstrucció són els leitmotiv de la teva obra, què vols aportar?

El cos condiona tot el que faig, és la base. La deconstrucció desmunta una vestimenta i crea un codi

que durant el trajecte de l'obra pugui transformar l'actor.

Volums, textures, llum, colors i materials descontextualitzats, amb què encara no t'has atrevit?

Espero l'ocasió per aprofundir amb l'aire i amb l'aigua, en la seva plenitud..., just ara estic barrejant metall amb olivera i teixits no llaurats.

Quines referències històriques prevalen en el teu treball?

Bàsicament l'Art contemporani al segle xx. He reprès mil maneres ja revisades: els russos, l'art africà amb els cubistes, el surrealisme, els dadàs, fons originals medievals, la Tàrraco romana, el barroc o el món indígena americà.

Tens necessitat d'exposar les teves col·leccions de vestuari per tal que es pugui contemplar un discurs del treball complet?

Amb la mostra del treball als teatres, els resultats també són òptims, però amb la intencionalitat d'oferir l'impacte d'un període d'intensa activitat artística amb Carles Santos, la gran producció supera la parcialitat d'una obra escènica. Treballo per aconseguir crear una fundació o un museu propi, per a la conservació de l'obra i servei al públic, per investigar i oferir exposicions itinerants nacionals i internacionals.

Fotografies: © Pep Borrel Garciajapons.

FER NEGRE
LEONARDO ESCODA

// IVAN FAVÀ VIVES

.....
 Idea i direcció: Leonardo Escoda

Postproducció: Josep Lanau

Música: Josep Lanau

Fotografia: Leonardo Escoda

Càmera: Guille

Veü: Pere Ponce

Any: 2005

.....
 Centre d'Art Cal Massó de Reus,

del 13 de juny al 30 d'agost.

Editat en DVD per l'Institut Municipal de Museus de Reus.

.....
 Passats els mil·lennis l'home segueix lligat a les preguntes essencials sobre la seva existència i la seva relació amb l'entorn: l'home i la terra, la vida i la mort, el temps i el record, el treball. L'artista cuita a aplegar pensaments i els ofereix per tal que hom els emprí com un espill amb qui conversar, on conèixer i reconèixer-se, a un mateix, o reconèixer el dubte. Fer negre és això, un viatge, un recorregut vivencial del propi creador, que alhora ens convida a experimentar, sobre la pròpia vivència i el territori.

Els versos de Manuel Pérez Bonfill recullen el sentit de «fer negre»: bullir la brea per liquar-la i recobrir amb ella la nau i preparar-la per navegar. Aquesta activitat dels antics calafats, o la idea de preparar el vaixell per al viatge mític a Ítaca, és la metàfora que resumeix la videoinstal·lació de Leonardo Escoda que es pot veure al Centre d'Art Cal Massó de Reus. Es tracta d'una proposta que es presentà per primera vegada en un espai teatral, com una producció pròpia del malaguanyat Festival Internacional de Teatre de Tortosa, EntreCultures, amb la finalitat d'apropar el món de les arts visuals al món teatral.

Uns monotips sobre paper japonès, imatges, petjades del territori, del temps, de la vida, volgudament fràgils, efímers en tant que únics, ens introdueixen a la reflexió i contrasten amb l'obra de vídeo, mitjà que l'artista ha utilitzat per primera vegada. A continuació, tanca un espai en què quatre projectors llancen les imatges sobre quatre costats, envoltant l'espectador. Uns pensaments d'Escoda presenten la reflexió.

Aquest documental, diu David Fulton, és un viatge interior de recerca profunda. Obliga a esperar i a sentir, a la recerca interior. Ens descobrim a nosaltres mateixos en els ninots de fusta articulats que es mouen, sense rostre, que s'embolcallen i es desembolcallen en tensió i alguns cops amb angoixa. El ritme i la intensitat creixen de principi a fi.

Segueixen imatges de murs de pedra seca del paisatge propi i proper. El marge no com a límit sinó com una mirada pictòrica, d'incitació a una constant: la vida, la mort i l'espai. Qui coneix els marges de les nostres muntanyes, qui hi ha passejat, qui hi ha treballat, no hi veu murs que separen, que fregamenten, sinó murs que afaïçonen el pendent, en fan camí productiu —malgrat que sovint hi ha solides— esdevenint paisatge quotidià, vivència d'esforç i treball, memòria i patrimoni.

Després d'uns minuts —potser de desconcert, de crida efectiva, de torrent de pensaments— una selecció de textos poètics, llegits per Pere Ponce, ens situen en el món i posen nom a tot allò que hem anat reflexionant, descobreixen què cal veure i també què és el que veuen els altres. Són textos d'autors de la terra: Zoraida Burgos, Manuel Pérez Bonfill, Albert Roig, Josep Ramon Roig i Gerard Vergés. La tria és conscient i acurada, i fan referència a la constant ja citada.

El conjunt és amanit amb la música de Josep Lanau, composta expressament per a acompanyar imatge i text. Tot plegat, ofereix una impressió profunda, evocadora i emocionant, que va més enllà i se'ns ofereix com una cosmogonia i una actitud pròpies de l'artista. Leonardo Escoda ha creat un espai de recolliment que corprèn, que no deixa indiferent i és de lectura oberta. No en va, acaba amb un impressionant: «Cau el teló, no hi ha respostes».

□ César Ordóñez

Espai Pep Escoda. Comte, 8 - Tarragona. Abril-juny.

En un lloc fosc, a 14 graus de temperatura, amb un substrat adequat i una humitat del 80 per cent, creixen xampinyons. Amb una bona idea, una càmera de fotos, ofici i un 5 per cent de mala llet –la dosi justa per no irritar-nos– César Ordóñez aconsegueix que fins i tot els més descreguts s'aturin davant de les seves imatges i s'entreguin contemplant-les. Partint del concepte de «fotografia robada» i després d'un llarg treball al Japó fet els darrers anys, Ordóñez aconsegueix diferents coses: plasmar un estil clar i diferenciable i –aquesta és la clau del seu treball– un discurs propi que ens diu alguna cosa nova i que, en definitiva, explica una història. Les imatges mostrades són de dimensions «reduïdes» pel que estem acostumats en aquest temps de gegantisme, reforçant així la proximitat i una certa intimitat que facilita una lectura complexa i pausada, fent-nos reflexionar quan ja estem acostumats a que la fotografia es limiti a sorprendre'ns. **MD**

□ Esperança Cobo
| We used to be painters

Espai Plan 9 - Bristol. Abril –maig.

www.plan9.org.uk

Esperança Cobo ha participat a Bristol (on s'està des de fa un parell d'anys) a l'exposició de fotografia i vídeo «We used to be painters». Hi presentava *Territorials borders*, un vídeo específic sobre el desenvolupament urbanístic de Bristol, especialment de la zona del riu, on les runes d'indústries i serveis portuaris obsolets deixen pas a edificis d'oficines, apartaments i comerç. Les tanques que separen els diferents estadis de l'espai en transformació es mostren com a barricades visuals. *Locus Amoenus* és un treball fotogràfic i filmic molt més personal, relacionat amb el gènere narratiu. Pretén fer uns contes irònics de l'home urbà que cerca paisatges naturals com un transeünt intrús del medi rural, totalment descontextualitzat. **AR**

□ Martí Ribas | Tarragona Mons

Galeria Artgn. Santa Anna, 18 - Tarragona. Juny - agost.

Martí Ribas (Castellbisbal, 1955), amb la delicadesa d'un entomòleg, captura fragments fotogràfics aïllats d'un lloc conegut i després els ajunta com qui construeix un trencaclosques. Cadascun d'aquests petits fragments ha estat triat amb la mateixa cura amb què un pintor triaria els colors amb què ha de pintar un paisatge que li resulta familiar, però que únicament recorda en la seva memòria.

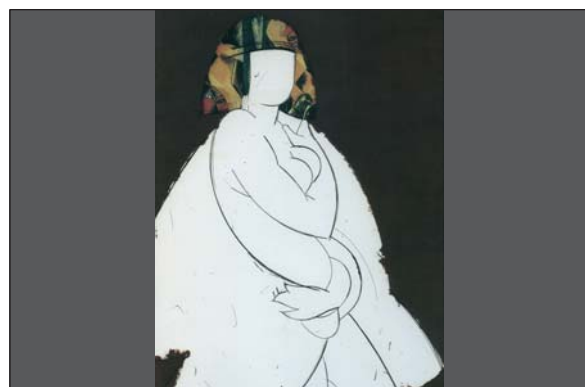
El resultat és sorprenentment encoratjador: obtenim un punt de vista totalment nou d'un lloc per on hem passat mil vegades. O potser el resultat és la petjada que una imatge deixa en el nostre inconscient, quan l'hem vista tantes vegades que podem passar davant seu sense veure què tenim davant. Amb una trajectòria molt coherent, fa un parell d'anys vam veure el resultat del seu treball de Reus, a la Galeria Antoni Pinyol de la capital de Baix Camp, i ara repeteix l'experiència amb una acurada selecció de treballs de Tarragona. **MD**

□ Saló de Maig

Galeria Anquin's - Reus. Maig - juny. www.anquins.com

Novament el Saló de Maig ha posat a disposició dels col·leccionistes una oferta d'obres per triar i remenar. És una ocasió de veure i adquirir treballs d'autors que rarament arriben als nostres espais expositius i una autèntica festa que reuneix artistes, crítics, col·leccionistes, polítics, aficionats i intel·lectuals en un party a la fresca, de to glamourós, que alegra un panorama artístic més aviat esquerp, sovint avorrit i, com a molt, resistent. Destaquem l'oferta d'obres de Cuixart, Manolo Valdés, Ràfols Casamada, artistes de figuració realista moderna habituals de la galeria com Lluís Puiggròs, Salvador Montó, Badia Camps, i autors locals dels que destaquem la ceramista Neus Segrià i les pintores Isabel Saludes i Coia Ibañez. **AR**

□ Joan Panisello | Obra 1975-2006

Tinglado 1 - Port de Tarragona. Juny i juliol.

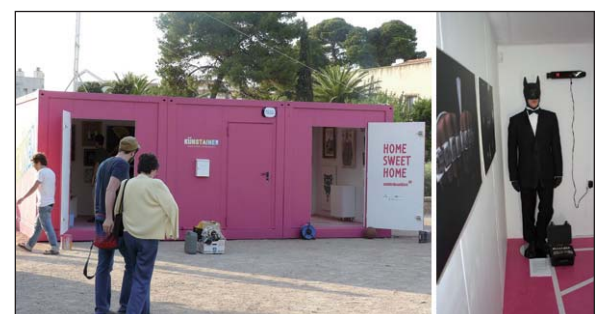
Joan Panisello (Jesús, Tortosa, 1944) ha recorregut un llarg i profitós camí des de l'any 1975 en què es va graduar a Barcelona en Arts Aplicades. Recollint una tradició mil·lenària fortament arrelada a la vora de l'Ebre i amb una gran capacitat per investigar i obrir nous camins, Panisello renova la ceràmica introduint temes com ara els extraterrestres que de forma juganera ens visiten en la sèrie «Ovnis». Construeix càntrics sensuals, gerres de textures animals, reproduïx la pell d'arbres que abraça poderosament per impregnar-se de la seva textura i transmetre a l'espectador la potència que la natura ha elaborat. Les obres s'agrupen en cinc apartats (peces simètriques, peces asimètriques, rakú, binomi arbre-home, ovis), inclouen també fotografies, dibuixos, mostres de colors i altres materials. Exhibició organitzada pel Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries González Martí. **MD**

□ Künstainer

Camp de Mart - Tarragona. www.kunstainer.blogspot.com

En el seu blog «Künstainer» es presenta «com un *work in progress*, un projecte que s'anirà fent a ell mateix, amb molt d'esforç, enginy i poc pressupost, com és habitual en aventures d'aquest tipus. Una galeria pública amb voluntat de reunir tot tipus d'activitats que puguin aplegar creadors diversos. Punt de trobada per compartir experiències i històries de la realitat, mostra les noves tendències de la cultura, construeix i edifica la Tarragona contemporània del nou mil·lenni». A partir d'uns contenidors prefabricats han creat un espai d'exposicions efímer amb bar, actuacions musicals, *performances*, etc. que animen la nit amb continguts culturals i festius molt diversos. Els organitzadors estan avalats com a grup per anteriors iniciatives que han defensat amb èxit, especialment la revista *Caldo de Cultivo*. Ens hi trobarem aquest estiu. **AR**

□ Swab i Loop

Barcelona - diferents espais. Maig.

La mida sí és important. Swab, en el segon any d'existència, presenta a Barcelona 38 galeries d'arreu del món, seleccionades per galeristes i experts en art contemporani. Pintura, dibuix i les inevitables escultures de figures humanes de làtex, configuraven la major part de les peces a la venda. En general, artistes joves que convergeixen en un espai agradable on trobem una cosa que sempre és d'agrair: uns galeristes extraordinàriament amables. Pocs artistes catalans i cap de Tarragona, clar que podríem incloure l'artista multidisciplinar Zosen, que ha fet intervencions a Tarragona i Reus. Swab es debat entre mantenir-se com una fira d'art de format reduït a l'estil d'Inart (45 galeristes a Girona el 2005 i 2006), tendir cap al model quilomètric d'ARCO (més de 300 galeries) o fixar-se en l'especialització i la internacionalització com fa la britànica Frieze. En l'òrbita de l'especialització hem d'incloure la fira de videoart Loop, amb un excel·lent programa complementari i una proposta d'exhibició discutible donades les reduïdes dimensions de les habitacions de l'Hotel Catalonia Ramblas. Entre els 800 artistes participants en el Loop 08 constava Stéphane Couturier, comissariat per Chantal Grande, amb Melting Point que també podem veure a Tarragona. **MD**

□ Lluís Saumells | Anacoretas, extasiats, angoixats i afligits

Palau de la Diputació - Tarragona. Juny. www.altanet.org/MAMT

Entre tanta festa d'estiu, un altre signe de celebració, en aquest cas religiosa: l'any jubilar de Sant Fructuós. Com a contribució a la festa s'ha fet una exposició de Lluís Saumells. Enric Baixeras ha escollit entre l'abundant obra d'intenció espiritualista que va produir l'escultor i ha diferenciat quatre grups de personatges: anacoretas, extasiats, angoixats i afligits. Les figures humanes expressen «l'angoixa inquieta» de qui persegueix especulacions transcendents i les obres mostren actituds d'il·luminació religiosa, introspecció mística, patiment espiritual o existencial. Uns sentiments i unes reflexions que ara mateix no són a la palestra, però que són en algun lloc. En tot cas la mostra (que ens ha resultat curta i potser es podria reeditar) ha servit per retrobar i revisar un autor i gestor artístic tarragoní de molta presència, projecció i poder en els anys de la postguerra i fins a la transició. **AR**

□ Cicle Art Emergent

Sala d'exposicions dels Serveis Territorials de Cultura i Mitjans de Comunicació - Tarragona.
C/ Major, 14 - Tarragona. Temporada 2007/08.

Cecília Vendrell (fotografia): «Els meus». **Jordi Erola** (instal·lació): «Geografia domèstica». **Carles Alberdi** (il·lustració): «Somni groc, somni vermell». **David Cobo** (cartellisme i disseny): «Belleza en sèrie». **Aleix Cort i Cori Pedrola** (instal·lació): «A&eTC». **Eva Traguany, Mercè Ramos i Laia Pellicer** (arquitectura efímera): «Tal qual». **Guillermo Fernández Navarro** (instal·lació): «Aquatífons».

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació a Tarragona, promou artistes inèdits amb una exhibició mensual, al llarg de set mesos. Creadors que reben suport econòmic i l'edició d'un acurat catàleg, on prima el diàleg amb textos que tenen sovint un alt component poètic i

reflexiu. També està previst que diferents mostres es puguin exhibir per diferents ciutats del Camp de Tarragona. Les propostes es basen majoritàriament en la fotografia i la pintura i algunes instal·lacions que hauríem de qualificar de tímides, bàsicament per les dificultats de modificar l'espai expositiu. Els treballs demostren un bon acabat tècnic i ofici per part dels artistes, comparable a les obres d'artistes debutants de qualsevol ciutat europea –o d'arreu del món– i, com acostuma a passar entre artistes debutants –aquí o en qualsevol ciutat d'arreu del món– hi ha ganes d'agradar i un excés d'imatges vistes a Internet. Però darrere de tot, bona fusta que caldrà anar polint i que, en la majoria de casos, produirà obres interessants. Vaja, fins i tot obres brillants. **MD**

Esquerra: Escultura de Lluís Saumells obra de Jose Pedro Croft. *Sense títol*, 1997.

□ Una casa per no viure

Fundació "La Caixa" - Tarragona. Juny-agost.
www.fundaciolaixa.es/centros

La Col·lecció d'Art Contemporani de "La Caixa" segueix sent una font que dona peu a diverses exposicions, sempre salvades per l'excel·lència del fons, prou versàtil com per fer-ne moltes lectures. En aquest cas són obres que fan referència a espais domèstics, elements que configuren aquests espais o que en formen part. L'entitat individual ve reflectida en objectes i configuracions metafòriques, ressons de fragilitat, intimitat, tensions, absències, emocions, etc. Tot un repertori entorn de l'objecte i l'espai habitable o, de vegades, inhabitable. El tema és una línia argumental per presentar el treball de Doris Salcedo, Absalon, Dora García, Susy Gómez, Javier Baldeón, Allan McCollum, Antoni Muntadas, José Pedro Croft, Pepe Espaliu i fins a 18 obres i autors que s'organitzen estratègicament per poder actuar amb un interès que va més enllà de l'artista que les signa. **AR**

□ Valors emergents

Cal Massó - Reus. Juny. www.museus.reus.net

En altres contextos culturals –els Estats Units o Anglaterra, per exemple– el concepte d'*emerging*, referit a l'art, no és estrany als espais expositius, i no únicament públics. Les finalitats són múltiples: d'entrada és més econòmic apostar per valors nous que per artistes ja consolidats. Permet determinar noves tendències, noves tècniques, nous aires que bufen en el territori que hem anomenat art. Les empreses de disseny, moda o comunicació, envien els seus *coolhunters*, caçadors de tendències socials, a aquestes mostres i la informació recollida nodreix posteriorment els dissenys tèxtils de la propera temporada o serveix per donar forma als darrers productes tecnològics. En el cas que ens ocupa les propostes es basen en el tractament de la imatge, la pintura, el dibuix, la fotografia i el volum. És un grup de participants amb un denominador comú: aquests dies enllesteixen els seus estudis a l'IES Gabriel Ferrater i aviat iniciaran camins i trajectòries diferenciades. Cal estar atents perquè d'aquests joves potser en sorgirà la propera generació d'artistes del Camp. **MD**

□ Aureli Ruiz | Love Indifference

Fundació Suñol - Barcelona. Juny-juliol.
www.fundaciosunol.org

El prestigiós centre obert fa un any al Passeig de Gràcia ha acollit «Love indifference» d'Aureli Ruiz a la sala d'exposicions i actes multidisciplinars: Nivell Zero. «Love indifference» ja s'havia vist parcialment a Itàlia (Opera Nuova) i a Reus (Centre Cal Massó, Centre de Lectura i Galeria Antoni Pinyol). A Nivell Zero s'ha fet una posada en escena concebuda especialment per a l'espai i els seus passadissos d'accés. La motivació es troba en la problemàtica dels afectes, el cos com a passatge d'emocions: l'amor, l'odi, les agressions, les seduccions, l'avorriment o la diversió. Formalment són elements de vestuari, de roba de casa, estores, teles, tot en un teixit protector daurat. Junt a dibuixos sobre paper i directament a la paret, petites escultures i un vídeo, configuren un discurs complex sobre la fragilitat i el desconcert, amb mitjans relativament efímers i metàfores de simbolisme obert. **AR**

«LAIA»

ALEX REYNOLDS

// NÚRIA SERRA MEDINA

.....
 Instal·lació a la Capella de Sant Roc.

Espai Contemporani - Valls.

Juny-agost del 2008.

www.ajvalls.org/capellasantroc

.....
 En penetrar a l'espai de l'antiga capella de Sant Roc de Valls, ens trobem amb una pantalla de quatre metres d'alçada que recull la videoprojecció de l'artista Alex Reynolds (Bilbao, 1978).

Reynolds ha dut a terme diferents projectes al voltant de la relació sociològica entre les persones i la seva obra «Laia» n'és un clar exemple.

Una nena desafia la gravetat en penjar del sostre d'una nau gràcies a uns globus d'heli que la subjecten per l'esquena. Suspensa en l'aire i en absolut silenci, el seu cos és una massa pesada que es debat entre la irremediable llei física de la gravetat i la resistència que els globus li ofereixen.

Imatge © Alex Reynolds.

Els globus de colors que actuen com a protectors i aïllen a Laia de la resta d'elements que l'envolten, ens remeten a l'estat ideal i proteccionista, que molts cops, ofereix la infància.

La Laia observa de forma pacient la massa de persones que s'organitza sota els seus peus. La nena, que en un inici esdevé un personatge singular que centra tota l'atenció, perdrà la seva individualitat per formar part d'una col·lectivitat. Quan les persones que formen el castell arriben fins a ella, desafiant també la llei de la gravetat, és hora d'abandonar l'estat protector que li proporcionaven els globus. Com si assistíssim al ritu d'iniciació del membre d'una comunitat tribal, la Laia deixarà el seu estat singular i s'integrarà dins d'una comunitat. Cada personatge ocupa un lloc determinat dins del castell, donant l'estabilitat necessària a la construcció per tal que la Laia senti la confiança suficient per unir-s'hi.

La Laia davalla pel tronc del castell i en uns segons es confon amb els altres membres que van abandonant l'escena. L'únic que queda són els globus suspesos en l'aire, potser es troben a l'espera d'un altre personatge que es debati entre la individualitat i la col·lectivitat?

GRUP UN NUS

// ANTONIO SALCEDO

.....
 El coneixement i el reconeixement de la seva cultura és un element essencial en el desenvolupament correcte dels pobles. Moltes vegades, fins i tot la història recent és desconeguda per molts de nosaltres i això es fa més evident en el camp de les arts visuals. En aquest sentit l'exposició retrospectiva del grup Un Nus, presentada al Museu de Valls (del 28 de març al 4 de maig) i comissariada per Assumpta Rosés i Jordi París, ens va permetre apropar-nos a una de les iniciatives artístiques més importants i significatives que es va produir a Catalunya en els anys de la transició democràtica (1971-1984).

Malgrat l'interès que va tenir i la projecció nacional i internacional d'un grup nascut a Valls, val a dir, a la perifèria, no havia tingut una mostra com la que estem comentant. En ella vam poder veure una magnífica selecció d'obres de tots els seus moments i exposicions realitzades. La mostra és fruit d'una rigorosa investigació que ha permès trobar obres de col·leccionistes anònims i a més un important material documental que queda molt ben reflectit al catàleg.

El grup integrat per Joan Cunillera (Vila-rodona, 1933), Pere Queralt (Valls, 1927 - 2008), M. Teresa Sanromà

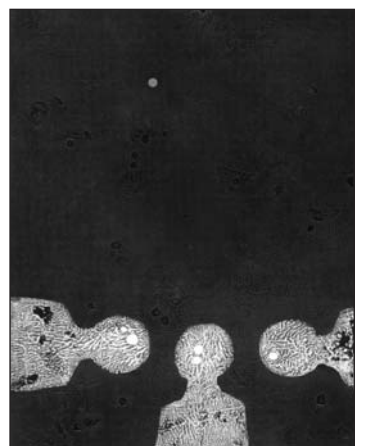
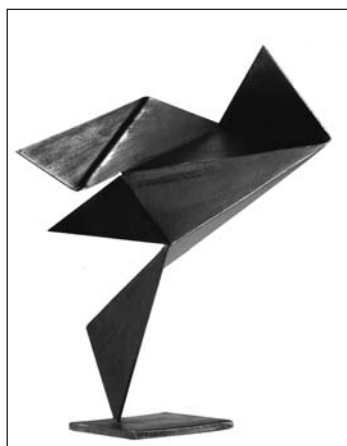
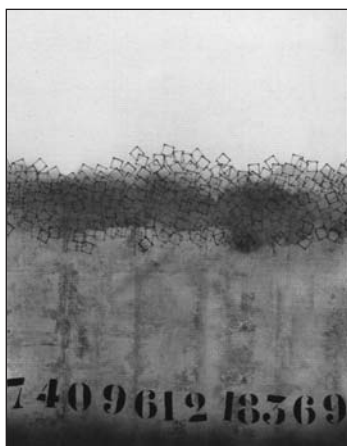
Fotografies © Pere Queralt.

(Valls, 1922), Joan Serafini (Valls, 1931) i Jaume Solé (Valls, 1943), tenia com a objectius fonamentals: poder entrar en les noves corrents de l'art, sortir de la seva ciutat i relacionar-se amb altres contextos, cercar aires renovadors.

Tots els integrants del grup eren creadors amb una reconeguda trajectòria en l'àmbit local i cadascun d'ells va desenvolupar una obra personal que els definia clarament i que incidia en els seus pressupostos ideològics de llibertat, sensibilitat i imaginació que els van caracteritzar. No tenim espai per referir-nos en concret a les seves obres però sí podem remarcar que en elles trobem elements informalistes, de l'abstracció geomètrica, la poesia visual, l'abstracció lírica i l'expressionisme.

Voldria, finalment, en aquest article, recordar especialment Pere Queralt, qui ens va deixar a final del mes passat i que uns dies abans encara va assistir a la taula rodona amb la qual es posava punt i final a l'exposició.

.....
 Sota aquestes línies (d'esquerra a dreta): Jaume Solé. Il·lustracions per als *Poemes de l'estudiant* de Carles Roca, 1980 / Joan Cunillera. *Sense títol*, 1976 / Joan Serafini. *Sense títol*, 1983; Maria Teresa Sanromà. Il·lustració per al poema *Darrera del cancell* de Rosa Fabregat, 1980 / Pere Queralt. *Afusellament*, c. 1975.

**«LAVORARE STANCA»
SALVADOR JUANPERE**

// ASSUMPTA ROSÉS

.....
Galeria No + art. Girona. Maig-juny del 2008

www.juanpere.com

<http://sjuanpere.blogspot.com>
.....

Dibuixar, llegir, pensar, escriure, projectar, picar pedra, gravar lletres, polir metalls, amassar i modelar fang, mantenir les eines... La feina de l'escultor és feina i cansa. Si Salvador Juanpere posa aquest títol a una exposició, és que en algun moment es deu haver sentit cansat. Cansat d'una manera que comporta recança, perquè un artista pot dubtar si la intensitat de la feina i del cansament es correspon a la consideració que haurà de merèixer l'obra. Potser Salvador s'ha topat gent amb la creença que els artistes viuen en una mena d'orgia d'inspiració, que les coses que fan els surten dels dits per encanteri, sense esforç, sense cansar-se.

L'artista s'acull a una pregunta de Cesare Pavese: «No existeix una profunda complaença en el moment present, *hic et nunc*? Treballar cansa?». Amb ella ha presentat la seva darrera exposició individual, a Girona. La mostra ha tingut força ressò i la segueixen intervencions i participació en actes i col·lectives que reclamen Salvador Juanpere

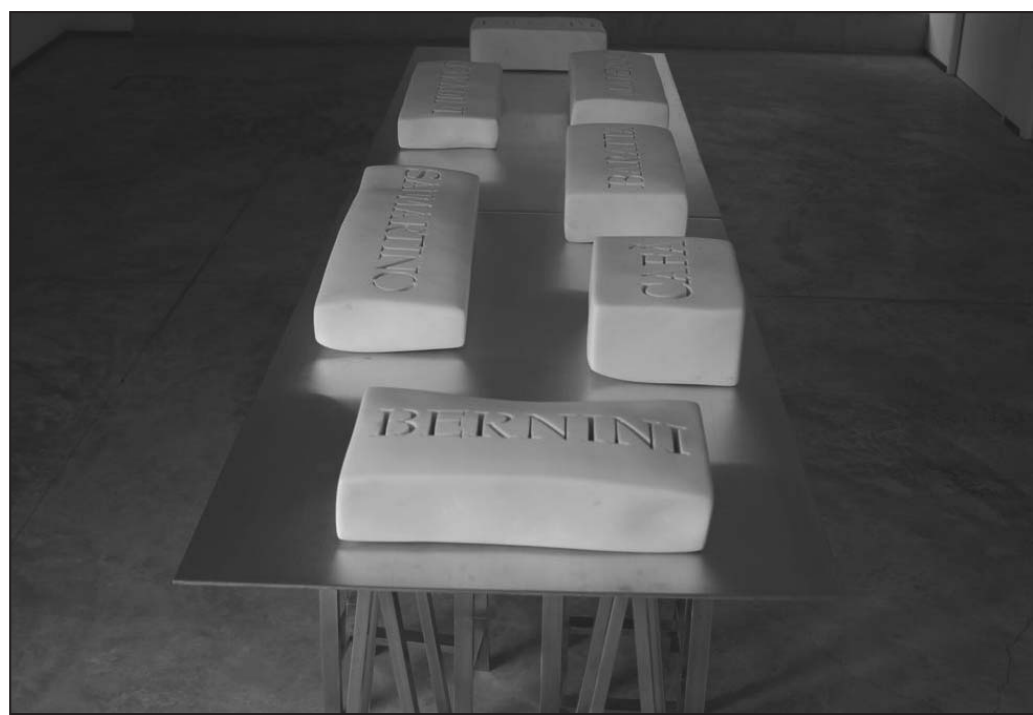
per la zona. Amb motiu de l'exposició que va fer l'any passat a la Fundació Vila Casas, Glòria Bosch, directora de la Fundació escrivia al *Cuaderno Quiral* número 10: «És, sense dubte, un dels millors artistes del moment. Coincideixen quatre factors importants: conseqüència, maduresa, referència explícita al món de l'escultura i capacitat d'oferir-nos una lectura transversal entre la vida, el pensament, la ciència i l'art».

L'obra del Salvador té proximitat, parteix de formes i objectes quotidians, enfocats per la mirada reveladora, pròpia dels artistes. Els procediments són ambigus i donen importància, ara a l'objecte escultura, ara al contingut conceptual. Així que no podem sinó considerar-lo escultor, fidel a una tradició d'ofici que valora el material (argila, pedra, fusta, metall, plàstic) i el necessari domini tècnic per adaptar-lo a una forma aliena a ell mateix. Des d'un altre angle, la inversemblança de la forma replicada en un material estrany (igual com podria passar amb una Venus grega o un esclau de Miquel Àngel), ve accentuada per l'elecció d'una imatge tradicionalment no considerada estètica, això transporta l'acció cap a una reflexió de metallenguatge i li dona un gir conceptual.

La cosa es complica quan comencem a estirar fils (pels títols o per referències paral·leles) que ens donen pistes d'altres ingredients que participen en la creació: fractals, fórmules matemàtiques, poesia, reivindicacions

ecologistes... L'artista remarca sovint la seva identificació amb un paisatge on està ben arrelat, uns mites que es configuren entorn de llocs ancestrals i els seus no menys mítics adversaris: els cingles de la Mussara, els boscos i conreus tradicionals, encarats a la nova imatge de les petroquímiques i dels grans complexos industrials i urbanístics del Camp de Tarragona. Entre el repertori temàtic de l'artista han conviscut formes de la cultura rural, signes de la cultura clàssica, elements de la natura i la seva interpretació per la ciència. Finalment, arriba el torn a les eines i als objectes del propi taller d'escultor que es converteixen, ells mateixos, en paradigma d'un temps i d'un paisatge quotidià.

Com deia abans, pot ser ben sorprenent observar la tremolor de la carn en la rèplica renaixentista d'un cos nu en marbre o la força i el moviment d'un cavall congelats en bronze. La tradició i la cultura ens ho deixen veure com una imatge «normal». Quan Salvador simula un motor de cotxe, un transpalet o un trepant amb marbre o fusta, quan replica unes caixes de cartró en alabastre, un llistó de fusta en pedra, un cargol (animal) en llautó, ens torna a posar a l'inici de la sorpresa, del problema de dissociar forma i material; realitat, representació i presentació. És el vell truc de l'escultor-xaman que, com els trucs clàssics dels mags de bon ofici, mai no deixen de fascinar perquè tenen algun element no desvelat que ultrapassa allò evident.

EL RIGOR DE LA CIÈNCIA

SITE SANTA FE SEVENTH INTERNATIONAL BIENNIAL «LUCKY NUMBER SEVEN»
// CÈLIA DEL DIEGO THOMAS

22 juny del 2008 – 4 gener del 2009

www.biennial.sitesantafe.org
santafelucky7.com

El novembre passat preniem «Un te amb Lance M. Fung» al Centre d'Art Santa Mònica mentre ens feia partícips del seu projecte per a la setena edició de Site Santa Fe International Biennial: una proposta de color Fluxus amb la qual, de nou, després de la cèlebre mostra «The Snow Show», posava especial èmfasi en la natura col·laborativa de la tasca creativa.

Amb aquesta finalitat plantejà compartir el comissariat

de la biennial amb un equip de crítics conformat pels directors de divuit institucions que van ser especialment seleccionades pel fet de construir les respectives línies de treball entorn al *site-specific*, el procés i l'efemeritat –d'entre les quals destacar com a úniques intervencions estatals, l'actualment controvertit CASM de Barcelona, dirigit per Ferran Barenblit i el Frankfurter Kunstverein, liderat fins al moment per la gallega Chus Martínez.

Tot plegat, un exercici de transparència per fer visible un engranatge d'assessoraments que és comú a aquest tipus d'esdeveniments; a més a més de sumar-se, amb la creació de l'aparell curatorial esmentat, a la revisió de la concepció del comissariat individualista (encapçalada per Harald Szeemann) que va encetar Francesco Bonami quan l'any 2003 convidà a La Biennale di Venezia un seguit de crítics d'arreu a tenir cura de sengles parcel·les del programa global.

Però, per a Fung, l'atomització de la figura del comissari

no només perseguia disseminar-ne el discurs entre la diversitat de professionals implicats, sinó també portar a terme un acte de fe en la comunitat artística –entenenent comunitat com un col·lectiu autàrquic en el si del qual la interdependència dels seus membres és del tot necessària per assolir objectius comuns. Una veritable utopia. I és que «Lucky Number Seven» basteix un simulacre de comunitat que cerca imposar-se sobre un context amb excessius interessos particulars per aprofitar la plataforma de visibilitat i projecció internacionals que una experiència com la biennial americana suposa.

Així mateix, *El rigor de la ciència* de Borges narra l'al·legoria d'un meticulós emperador que, en l'obstinació per obtenir el mapa més acurat possible del seu imperi, va aconseguir que els cartògrafs de palau n'hi confeccionessin un a escala real que coincidís exactament amb el territori, la morfologia del qual va quedar coberta, i anul·lada, per la seva pròpia representació...

Imatges © Martí Anson, *Martí and the Flour Factory*.

24 HOUR ARTY PEOPLE

// ANE AGIRRE LOINAZ

Centre d'Art Santa Mònica.

24 Hores Hangar 2008. 6 – 7 juny.

www.hangar.org/nitcasm

www.centredartsantamonica.net

I amb aquesta ja van tres les vegades que Hangar arriba al Centre d'Art Santa Mònica (CASM). Aquesta edició de la Nit CASM contempla certa peculiaritat: la jornada va durar 24 hores, des de les vuit de la tarda del 6 de juny fins a les vuit de la tarda del dia següent. Performance, concerts, instal·lacions, vídeos, presentacions, actuacions, ràdio i, fins i tot, una xocolatada per a recarregar piles per a la maratoniana jornada.

Aquest any les propostes dels artistes residents en Hangar van ser comissariades per Aimar Arriola. Un comissariat singular on els artistes ja arriben donats i degut a la efemeritat, el fill curatorial no resideix exclusivament a les mans del comissari però sí a la iniciativa mateixa. Unions i trobades suposen un exercici expositiu que reflecteix el programa de residències composant un mosaic de tot el que passa ininterrompudament a Can Ricart durant la resta de l'any. Fugacitat i intensitat van condicionar una jornada on els visitants van poder conèixer

i interactuar amb les propostes a intempestives hores de la nit o, qui va voler també del matí.

El claustre va ser el lloc per una desfilada de concerts i intervencions musicoperfomàtiques, la Radio Paca i les novetats de la distribuïdora Hamaca. A la segona planta presentacions de col·lectius i de lives amb la participació de djs i vj i de Radio 3 que va retransmetre en directe.

Un ambient de festa i distés, on les fronteres de l'edifici van ser burlades per alguna activitat que va arribar al carrer i l'espai públic. La nit va apropar un públic potser no tan acostumat a la resta d'activitats que es desenvolupen al Santa Mònica fent del públic un factor decisiu, ja que va mantenir el flux d'assistència.

Prova de la complicitat que guarden ambdós centres es materialitza sota un format on la perifèria s'apropa al centre de la ciutat creant aliances momentànies. Les ramificacions germinades per els dos nuclis durant la resta d l'any es tradueixen en projectes de col·lectius en xarxa. Relacions polièdriques entre diferents agents de producció, creació i pensament donen lloc a reaccions artístiques propiciant un creixement de caràcter rizomàtic que excepcionalment es van poder veure sota una mateixa iniciativa. Tornarem a gaudir-ne l'any vinent?

LA FI DEL COMISSARI INDEPENDENT?

// ORIOL FONTDEVILA

.....
 En una consideració retrospectiva de la Biennial de Venècia de l'any 2003, el crític Jens Hoffmann afirmava recentment que amb aquest esdeveniment es va donar lloc al *grande finale* del model que ha imperat en les darreres dècades a l'entorn de la pràctica de comissariar. Com és sabut, en aquella ocasió l'encàrrec de portar a terme un dels esdeveniments més representatius de l'escena artística internacional es va fer a Francesco Bonami, el qual, després d'interrogar-se a l'entorn del sentit de la biennial en un món «*de negociacions irresoltes i somnis frustrats*» i en un procés creixent de «*fragmentació de les nacions i les identitats*», va resoldre articular l'esdeveniment en funció de la multiplicitat i contrarietats que caracteritzen el món modern, amb la comesa de transformar el mateix procés de comissariar segons aquesta intencionalitat. Així, Bonami va procedir a desenvolupar un treball de comissariat que es basava en l'orquestració dels punts de vista de diferents comissaris d'arreu, amb l'ànim de donar lloc a una "polifonia de veus" que es pensava més eficaç a l'hora de generar una resposta a la complexitat del món actual que no pas amb el desenvolupament d'un projecte d'exposició unificat.

.....
 La confirmació de canvi de paradigma que la Biennial de Venècia pugui significar, així com també grans esdeveniments com la quasi simultània Documenta 11 (2002), o bé propostes força similars i precedents com la Biennial de Johannesburg (1997); possiblement no siguin gaire cosa més que el trasllat en el *mainstream* internacional de metodologies de treball que s'haurien provat de desenvolupar amb una envergadura i visibilitat menor, possiblement també amb unes altres intencions que l'articulació de panoràmiques internacionals a l'entorn de la pràctica artística; però que, al capdavall, s'haurien hagut de desenvolupar a l'ombra de la figura que, en les darreres dècades, precisament les biennals i els grans

museus han construït com a hegemònica per a la interrelació entre els artistes, les audiències i les institucions; la del «*comissari independent*».

En aquest sentit, resulta d'interès el conjunt de projectes expositius que Montse Romaní analitza recentment en el llibre que celebra els vint anys de la publicació Papers d'Art, el quals, com a punt en comú comparteixen el caràcter col·lectiu en el seu exercici de mediació, si bé en aquest cas amb una intencionalitat explícita vers provocar la transformació de l'espectador en un «*subjecte polític actiu*». D'aquesta manera, el seu assaig tracta sobre projectes que, conduïts des de finals de la dècada dels vuitanta per artistes i comissaris com Group Material, Martha Rostler, Andrea Fraser, Helmut Draxler o Marcelo Expósito, han desenvolupat una recerca de formes més complexes de representació de la realitat i d'articulació de relacions entre els autors de les exposicions, els creadors i el públic, amb la finalitat de produir moments de ruptura en el marc d'estructures institucionals.

A més, un camp on s'ha esdevingut també una transformació radical dels models de comissariat i ha comportat la revisió de les seves maneres de procedir ha estat Internet. En certa manera, Internet ha propulsat la multiplicació de l'activitat comissarial a gran escala, amb la intervenció de milions d'usuaris que diàriament seleccionen, intercanvien, distribueixen, descriuen i vinculen continguts culturals, així com també la multiplicació de les produccions que són susceptibles de ser comissariades. De les implicacions que aquest àmbit genera en la organització de xarxes entre els treballadors culturals, la interrelació que s'hi ha establert des de museus i institucions culturals, així com els casos de pàgina web des on es prova de generar de manera intencionada altres models de comissariat a l'entorn de la producció artística, tracta la publicació que ha editat recentment Autonomedia, *Curating Immateriality*, i on, amb articles com el de Joasia Krysa, Marina Vishmidt, Christiane Paul o Trebor Scholz, es prova de donar una resposta solvent a la problemàtica que plana sobre una bona part del llibre: mentre que el comissariat independent s'ha desenvolupat segons models

de treball en xarxa centralitzats, quina és la posició del comissari quan la xarxa es planteja com a distribuïda?

Tal i com manifestava Bonami a l'entorn de la Biennial de Venècia, són precisament els canvis que la globalització i les noves tecnologies han generat en la comprensió del món i, també, del món de l'art, que provocava en aquell cas la voluntat d'articulació d'un treball en xarxa entre diferents comissaris. El canvi de paradigma que afirmava Hoffmann a l'entorn d'aquest esdeveniment es relacionaria igualment amb la inquietud que una darrera generació de comissaris ha manifestat per reinventar la professió i el desenvolupament de metodologies col·lectives de treball, entre els quals haurien destacat figures amb reconeixement com Hans Ulrich Obrist o bé Hou Hanru. Si bé, probablement, una bona part d'aquests casos no podem considerar, efectivament, ni la dissolució de la seva figura en una xarxa de relacions que, més enllà de la redistribució de les responsabilitats, pugui comportar també una descentralització dels processos de control i presa de decisions a l'entorn de la producció; així com ni tan sols la possibilitat que, per mitjà de les modificacions en l'exercici d'organització i intermediació, es pugui impulsar reflexions, provocar ruptures i, en el millor dels casos, transformacions, en relació a les estructures institucionals que defineixen el sector cultural.

// Referències

.....
Jens Hoffmann, «A certain tendency of curating»; a Paul O'Neill (ed.), *Curating Subjects*. Open Editions. Londres, 2007. pp. 137 - 142

Joasia Krysa (ed.), *Curating Immateriality. The work of the curator in the age of network systems*. Autonomedia. Nova York, 2006.

Montse Romaní, «Formats expositius, pràctiques col·laboratives i narratives dissidents. Una deriva pels darrers quinze anys»; a Jordi Font i Magdala Perpinyà (dir.), *Eufòries, desencisos i represes dissidents. L'art i la crítica dels darrers vint anys. Papers d'Art. Especial 20è aniversari*. Fundació Espais d'Art Contemporani. Girona, desembre de 2007.

POST-IT CITY CIUTATS OCASIONALS

.....
 Exposició que ha tingut lloc recentment al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona i que, per mitjà d'un procés de comissariat col·lectiu, s'ha impulsat una xarxa de relacions amb equips de treball multidisciplinars d'arreu del món. Segons els organitzadors, ha representat una aposta explícita «*a favor de la intersecció absoluta entre els processos de formació, de producció i de circulació d'idees*».

**VUITENA EDICIÓ
DEL RECLANUI
EN EL MARC
DEL FESTIVAL
DE CINEMA REC**

// BLAI MESA

.....
Camp de Mart de Tarragona. Abril. www.festivalrec.com
.....

Reclanui és l'espai on conflueixen les propostes audiovisuals més innovadores i arriscades del festival. La novetat en aquesta edició fou la incorporació d'una secció oficial a concurs configurada per espectacles de Live Cinema, fet totalment nou dins el mapa de festivals dedicats al cinema i l'audiovisual en l'àmbit estatal.

A què respon el concepte Live Cinema? Estaríem parlant de sistemes experimentals per afrontar la narració audiovisual en temps real; un territori creatiu on les connexions sinestèsiques entre el so i la imatge esdevenen

singulars i s'exerceixen en directe. Arran d'aquest concepte, l'artista i activista Mia Makela (www.solu.org) té un treball extens i molt clarificador on s'aventura a dissecionar les diferents possibilitats, elements i contextos on s'està desenvolupant el Live Cinema.

Hereu de la cultura de club protagonitzada per els vj, el panorama de l'audiovisual en temps real evidencia una transformació efervescent. Les cada cop més potents eines digitals que permeten manipular, processar i generar imatges en directe, han facilitat que molts creadors s'hagin sentit atrets per les possibilitats que incorpora aquesta nova disciplina. Entre aquestes possibilitats cal destacar la immediatesa que permet interactuar amb el públic o amb d'altres llenguatges com la dansa, la polipoesia, etc., en l'estricta temps del directe. L'impuls irremissible per acostar-nos al moment precís de l'experiència artística, fugint de l'estatisme de l'objecte impassible, s'endevina com a gran motor d'aquesta pràctica artística que cada dia que passa eixampla més i més els seus horitzons.

L'èxit de la vigent convocatòria, a la qual s'han presentat vora quaranta projectes d'arreu de la geografia espanyola, demostra la necessitat d'espais d'aquesta índole, i ens anima a mantenir la iniciativa d'obrir un escenari en el panorama estatal de trobada i projecció per a aquests creadors. Així com ens motiva a treballar a fi d'aconseguir que, a mig termini, el Festival Rec pugui establir-se com un espai de referència, també pel que fa al Live Cinema. Tot i ser la primera edició, es van presentar propostes de gran qualitat i el premi finalment es va repartir *ex aequo* entre el mallorquí Mitos Colom i els valencians Producciones del Sol de México.

També en el marc del Reclanui cal mencionar amb especial èmfasi la proposta de l'artista Amadeu (Eo) Anguera que va presentar la seva darrera aventura pels confins il·limitats de la imaginació, dels quals ell n'és un explorador incansable. Al *Taller Ensamblecànic* Eo trobarem un bestiar *cyber*, fet amb materials reciclats, amb el qual ens acostava a un món de fantasia robòtica.

RECLanui. Fotografies © Albert Farnós.

□ **CRÈDITS ARTIGA:** Direcció: Assumpta Rosés // Consell de redacció: Cèlia del Diego, Ivan Favà, Assumpta Rosés i Antonio Salcedo // Correcció de textos: Agnès Toda // Disseny i maquetació: Alexandre Ayxendri □ Apartat de Correus 4119. 43007, Tarragona // artiga@art-tarragona.com // Versió digital: www.art-tarragona.com

Patrocinen

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

AJUNTAMENT DE REUS
ÀREA DE CULTURA

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Produeix

ARTIGA
www.art-tarragona.com